

Diskusjonsmøte om kraft i lavutslippssamfunnet

Organisert av Klimautvalget 2050

Helsfyr, Oslo, 7.11.2022

Referat

Til stede

Inviterte deltakere	Guro Bøe Wensaas, KS Alexander Strøm Arnesen, Elkem, Prosess21 Roger Pedersen, Offshore Norge Nina Hirsch, Energi Norge Sindre Østby Stub, Zero Christoffer Sahl, NHO Olav Øye, Bellona Trine Kopstad Berentsen, Solenergiklyngen Simen Moxnes, Equinor Merete Onshus, YS Truls Gulowsen, Naturvernforbundet Knut Olav Tveit, Småkraftforeningen Sveinung Kvalø, Norsk elbilforening Katharina Th. Bramslev, Grønn Byggallianse Svein Nassvik, Skanska Ole Børge Yttredal, Norsk Industri Tord Hustveit, Statkraft Andreas Strømsheim-Aamodt, Nelfo
Inviterte innledere	Kjetil Lund, NVE Jan Bråten, Statnett
Fra utvalget	Martin Skancke, utvalgsleder (andre medlemmer av utvalget fulgte møtet digitalt)
Fra sekretariatet	Elen Richter Alstadheim Ellen Bruzelius Backer Siri Eritsland Frid Fjose Berg Steffen Kallbekken

Velkommen

Martin Skancke (utvalgsleder) ønsket velkommen og innledet om arbeidet til Klimautvalget 2050. Elen Alstadheim (sekretariatet) orienterte om opplegget for dagen.

Faglig innledning fra Kjetil Lund, NVE

Lund innledet om utsikter for norsk kraftbalanse og norsk og nordisk effektbalanse fram mot 2030. NVE anslår at Norge skal inn i en periode med høyere forbruk, mens kraftproduksjonen vil øke mest fra 2030 til 2040. Et mer væravhengig europeisk kraftsystem kan også gi effektmangel i flere land samtidig. Innledningen framhevet behovet for fleksibelt forbruk og energieffektivisering.

Faglig innledning fra Jan Bråten, Statnett

Bråten innledet om viktige trekk ved et bærekraftig energi- og kraftsystem, og hvilke grep som må tas på veien dit. Bråten framhevet betydningen av elektrifisering for å nå klimamålene, men trakk

fram at elektrifisering bør suppleres med effektivisering og andre utslippsfrie løsninger for at helheten i kraftsystemet skal bli god. Bråten argumenterte for at kraftmarkedet er viktig for å balansere systemet og utnytte ressurser effektivt. Samtidig mente han at det er behov for mer langsiktig politikk og regulering, mer helhetlig planlegging og mer aktiv tilnærming til forskning og innovasjon fra myndighetenes side.

Innlegg fra inviterte deltakere

Deltakerne i diskusjonsmøtet var invitert til å gi sine perspektiv, særlig knyttet til seks spørsmål:

1. *Hvordan vil din bruk av kraft være i et lavutslippssamfunn?*
2. *Hvor mye kraft skal vi bruke i det norske lavutslippssamfunnet, og hvordan passer din bruk av kraft til dette?*
3. *Hva er potensialet for energieffektivisering og hva utløser dette?*
4. *Hvor mye kraft skal vi produsere i det norske lavutslippssamfunnet?*
5. *Hvordan skal kraften produseres?*
6. *Hva betyr dette for areal og biomasse tilgjengelig for andre behov?*

Ulike perspektiv på disse spørsmålene ble drøftet av deltakere:

- Flere deltakere viste til hvor viktig elektrifisering er for å nå klimamålene.
- Mange mente at elektrifisering av samfunnet kombinert med ønsker om nytt kraftforbruk betyr at Norge må bygge ut mer ny fornybar energi, selv om det satses stort på energieffektivisering. Samtidig var det stort sprik i vurderingene av hva kraftbehovet ville være fram mot 2050.
- Flere viste til at ressurspotensialet for fornybar energi i Norge er nærmest uendelig, men at samfunnet vil sette grenser fordi utbygging kommer i konflikt med andre verdier som naturmangfold og arealbruk. Solkraft på tak ble trukket fram som en konfliktfri løsning.
- Flere argumenterte for at dersom vi får ned effektbehovet i systemet blir det enklere og mindre arealkrevende å elektrifisere. Da er det viktig å legge til rette for mer fleksibelt forbruk og kutte maksimalforbruket for eksempel ved hjelp av mer etterisolering av bygg. Det ble også vist til at det blir en bedre helhet i systemet dersom overskuddsenergi og overskuddsvarme blir brukt mer effektivt enn det gjøres i dag, for eksempel til hydrogenproduksjon.
- Tanken om et tiltakshierarki ble løftet, der energisparing, dvs. mulighetene for å unngå energiforbruk er på topp, så kommer energieffektivisering, dvs. hvordan vi kan redusere energiforbruket per produsert enhet, og så må vi bruke riktig energikvalitet til rett formål.
- Det var bred enighet om at det trengs et krafttak for å få til mer energieffektivisering i Norge. Det ble vist til at dagens høye priser bidrar, men at det også trengs mer aktive tiltak fordi det fremdeles er strukturelle barrierer mot energieffektivisering som at privatpersoner ofte ikke har et 20-årsperspektiv på sine investeringer.
- Flere tok til orde for at virkemiddelapparatet bør støtte utrulling av teknologi i større grad.
- Det var mer uenighet om elektrifisering av sokkelen. Det ble vist til et stor potensiale for å kutte utslipp, samtidig som noen tok til orde for at man burde se etter andre løsninger som CCS på flytende installasjoner som kan betjene flere plattformer i kombinasjon med havvind.

Avslutning

Utvalgsleder Martin Skancke oppsummerte diskusjonen og takket for innspillene til det videre arbeidet i Klimautvalget 2050.